

 dnevi
poezije
in vina

© BELETRINA, 2017. VSE PRAVICE PRIDRŽANE.

Brez predhodnega pisnega dovoljenja Beletrine je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem, javnim interaktivnim dostopom ali shranitvijo v elektronski obliki.

Prva ustanoviteljica Študentske založbe, predhodnice zavoda Beletrina, je Študentska organizacija Univerze v Ljubljani.

Vse informacije o knjigah Beletrine dobite na spletnem naslovu:

WWW.BELETRINA.SI

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.3-1

ANDOVA ŠOPOVA, Nikolina

Moka in zvezde / Nikolina Andova Šopova ; v slovenski jezik prevedla Namita Subiotto ; [translated by the author]. - Ljubljana : Beletrina, 2017. - (Dnevi poezije in vina)

ISBN 978-961-284-297-0

290732800

Nikolina Andova Šopova MOKA IN ZVEZDE

Prevod

Namita Subiotto

Izvršna urednica

Špela Pavlič

Lektura

Mateja Komel Snoj

Prelom

Jana Kuharič

Tehnični urednik

Marko Hercog

Izdajatelj

Beletrina

Kersnikova 4, 1000 Ljubljana

www.zalozba.org

Za založbo

Mitja Čander

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2017

Nikolina Andova Šopova
MOKA IN ZVEZDE

v slovenski jezik prevedla Namita Subiotto

Глас

Го видов мојот скелет
на рентгенска снимка
Ребрата ми се како на останатите луѓе
затворски решетки
кои го држат телото во самица
Черепот, видов, ми е сличен на сите човечки
черепи
само лицата ни биле дадени за да се
распознаваме
И моите раце се раце како на другите
гранки полни суви лисја и презреани плодови
Само мојот глас го немаше на снимката
и се уште ја бара од мене својата слика, својот
доказ
го бара својот невидлив двојник
без месо, без лице, без коски
ме моли да го боцнам со игла
да му ја пронајдам вената

Glas

Videla sem svoj skelet
na rentgenskem posnetku.
Moja rebra so, tako kot pri drugih ljudeh,
zaporniške rešetke,
ki držé telo v samici.
Moja lobanja je, sem videla, podobna vsem
človeškim lobanjam,
le obrazi so nam dani, da se prepoznamo.
Tudi moje roke so, tako kot roke drugih,
veje, polne suhega listja in prezrelih sadežev.
Le mojega glasu ni na posnetku,
še vedno od mene terja svojo sliko, svoj dokaz,
terja svojega nevidnega dvojnika
brez mesa, brez obraza, brez kosti,
prosi me, naj ga zbodem z iglo,
naj mu najdem žilo.

Voice

I saw my skeleton
on an x-ray image
My ribs are the same as everyone else's
prison bars
holding my body in solitary confinement
The skull, I saw, is similar to all human skulls
only our faces given to us for distinction
And my hands are hands just like any other
branches full of dry leaves and overripe fruits
Only my voice is missing in the image
still wanting from me his picture, his proof
searching for his invisible double
fleshless, faceless, boneless
begging me to stick a needle in him
and find a vein

Книга

Го средуваат мртовецот
Како кога се враќа прочитана книга
во библиотеката
Ги лепат скинатите страници, ја бришат
неговата кожа
и отпечатоците од прстите на сонот кога
заспале
читајќи
Се сеќаваат на добрите делови, на моќните
цитати
на деловите од приказната кои ќе ги запомнат
и оние кои ќе исчезнат пред да ги заборават
Мислат на дамките
што ги оставиле низ неа
и си ја лажат совеста дека никогаш никој
нема да ги види

Knjiga

Urejajo mrliča.

Kot bi v knjižnico vračali
prebrano knjigo.

Lepijo strgane strani, brišejo njegovo kožo
in prstne odtise sanj, ko so v branju
zaspali.

Spominjajo se dobrih delov, močnih citatov,
delov zgodbe, ki si jih bodo zapomnili,
in tistih, ki bodo izginili, še preden jih bodo
pozabili.

Mislijo na madeže,
ki so jih pustili na njej,
in si lažejo, da jih nikoli nihče
ne bo videl.

A book

They prepare the dead body

Like when one returns a read book
to the library

Patching the torn pages, wiping his skin
and the fingerprints of the dream when they fell
asleep

reading

They remember the good parts, the powerful quotes
the parts of the story they will remember
and those that will disappear before being forgotten

They think of the stains
they left throughout it

and they lie to their conscience that no one will ever
see them

Брашно и ѕвезди

Ја замесив ќерка ми од брашно и ѕвезди
и таа се роди на денот кога дедо ми почина

И сега тие се врсници
Нејзиниот живот
и неговата смрт

Ја гледам ќерка ми како расте и се менува
и се прашувам дали и смртта расте и се менува
Ја следам како се извишува и созрева
и се мислам
дали и смртта на дедо ми низ годините
се извишува и созрева
дали и таа станува полнолетна
како нежниот врат на ќерка ми
покриен со шалот

Навечер ја слушам како се кикоти
додека бубачките и светулките
ја скокоткаат во сонот

Moka in zvezde

Zamesila sem svojo hčerko iz moke in zvezd
in rodila se je na dan, ko je umrl moj dedek.

In zdaj sta vrstnika:
njeno življenje
in njegova smrt.

Opazujem hčerko, kako raste in se spreminja,
in se sprašujem, ali tudi smrt raste in se spreminja.
Spremljam, kako se razvija in dozoreva,
in si mislim,
ali se tudi dedkova smrt z leti
razvija in dozoreva,
ali tudi ona postaja polnoletna
kot nežni vrat moje hčerke,
pokrit s šalom.

Zvečer poslušam, kako se hihita,
ko jo hrošči in kresničke
žgečkajo v sanjah.

Flour and stars

I kneaded my daughter from flour and stars
and she was born on the day my grandfather died

And now they are peers
Her life
and his death

I watch my daughter growing and changing
and I ask myself if death grows and changes as well
I follow her getting taller and maturing
and I wonder
if my grandfather's death over the years
grew taller and matured
does she become of age
like the gentle neck of my daughter
covered with a scarf

I listen to her at night
while the bugs and the fireflies
tickle her in her sleep

Сенки

Навечер
се отвора моето тело, бавно
како тридимензионална картонска сликовница
од која никнат
дрвја, згради, Сонце, планини, луѓе
наутро се затвора
а од мене се уште штрчат
гранки, прозорци, сенки, карпи, дланки

Sence

Zvečer
se odpre moje telo, počasi
kot tridimenzionalna kartonska slikanica,
iz katere vznikajo
drevesa, hiše, sonce, gore, ljudje.
Zjutraj se zapre,
iz mene pa še vedno štrlijo
veje, okna, sence, skale, dlani.

Shadows

At night
my body opens, slowly
like a tridimensional pop-up coloring book
out of which spring
trees, buildings, Sun, mountains, people
closing in the morning
and out of me still stick out
branches, windows, shadows, rocks, hands

Како кога два брода

Како кога два брода ќе се сретнат
на отворено море
и патниците на палубата си мавтаат од далеку
иако не се познаваат, иако не знаат ништо еден
за друг
така животот и смртта секојдневно
се разминуваат

Kot ladji

Kot ladji, ki se srečata
na odprtem morju,
s potniki na palubi, ki si od daleč mahajo,
čeprav se ne poznajo, čeprav ne vedo ničesar drug o
drugem,
tako življenje in smrt vsak dan
zdrkneta drug mimo drugega.

Like when two ships

Like when two ships meet
on the open sea
and the passengers on deck wave from afar
though they do not know each other, though they
know nothing of each other
likewise life and death every day
pass each other by

Токму сега

Сигурна сум дека токму во овој миг
низ светов се отвораат безброј врати
се отвораат шишиња стари пијалаци
зарѓани чешми, кутии со накит
се отвораат латиците на кактусите во пустините
се отвораат прозорци, заглавени фиоки
со важни документи
се отвораат весници, се отвораат душите
како чеповите од бочвите со вино
се отвораат кутии со колачи, токму сега,
во којзнае колку куќи и ресторани
се отвораат карпите, невидливо,
се оддалечуваат полека од средиштето
на океанските гребени
се отвораат запечатените хуманитарни пакети
некаде низ светов, можеби
се отвораат паричници, книги, чадори
токму во овој миг

Prav zdaj

Prepričana sem, da se prav v tem trenutku
po svetu odpirajo številna vrata,
odpirajo se steklenice starih pijač,
zarjavele pipe, šatulje z nakitom,
odpirajo se cvetovi kaktusov v puščavah,
odpirajo se okna, zataknjeni predali
s pomembnimi dokumenti,
odpirajo se časopisi, odpirajo se duše
kot zamaški vinskih sodov,
odpirajo se škatle piškotov, prav zdaj,
v kdove kolikih hišah in restavracijah,
odpirajo se skale, nevidno,
počasi se oddaljujejo od središča
oceanskih grebenov,
odpirajo se zapečateni humanitarni paketi
nekje po svetu, morda
se odpirajo denarnice, knjige, dežniki,
prav v tem trenutku

Right now

I am sure that at this very moment
throughout the world numerous doors are being
opened
bottles of old liqueurs are being opened
rusty drinking fountains, jewelry boxes
the petals of cacti in the deserts
windows are being opened, stuck drawers
containing important documents
newspapers are being opened, souls are being
opened
like corks on wine barrels
boxes of candies are being opened, right now,
in whoever knows how many houses and
restaurants
the rocks are being opened, invisibly,
slowly moving away from the center
of the ocean reefs
sealed humanitarian packages are being opened
somewhere around the world, perhaps
wallets are being opened, books, umbrellas
at this very moment

некаде врне, некаде мора да врне
токму сега, оваа ноќ

додека ги затвораме очите, отворени
за патиштата и границите
некаде далеку во нас

nekje dežuje, nekje gotovo dežuje
prav zdaj, to noč,

medtem ko zapiramo oči, odprti
za ceste in meje
nekje daleč v sebi.

it is raining somewhere, it must rain somewhere
right now, this night

as we close our eyes, opened
to the roads and borders
somewhere far within us

Сè е продупчено

Тука сè е продупчено
небото што го сиркаме низ леќите на
телескопите
и папките на нашите канцелариски бироа
прозорчињата на кабините во бродовите кога
патуваме
и масивните сидови во храмовите во кои се молиме

И кебињата на тајните љубовници изгорени од
цигара
се продупчени
и светот кој го гледаме низ прстените на предците
сеќавањата како тесто за колачиња кога ги
обликуваме
метите во човечки облици на кои вежбаеме пукање

сè, сè е продупчено
окцата на вратите затворени за питачите
земјата од растурените домови на мравките
бог што го бараме низ кружните отвори на
куполите

Vse je preluknjano

Tu je vse preluknjano:
nebo, v katero škilimo skozi leče teleskopov,
in mape v naših pisarnah,
line ladijskih kabin, ko potujemo,
in masivni zidovi svetišč, v katerih molimo.

Odeje skrivnih ljubimcev, zažgane od cigaret,
so preluknjane
in svet, ki ga vidimo skozi prstane prednikov,
spomini kot testo za piškote, ko jih oblikujemo,
tarče človeških oblik, na katerih vadimo streljanje,

vse, vse je preluknjano,
kukala na vratih, zaprtih za berače,
zemlja porušenih mravljinčjih domov,
bog, ki ga iščemo skozi svetlobnice kupol.

Everything is pierced

Everything here is pierced
the sky we spy through the lenses of the telescopes
and the folders on our office desks
the little windows in the ship cabins when we
travel
and the massive walls in the temples in which we pray

And the blankets of the secret lovers burnt from
cigarettes
are pierced
and the world we see through the rings of the
ancestors
the memories like cookie-dough when we shape
the targets in humans forms on which we practice
shooting

everything, everything is pierced
the spy-holes on the doors closed for beggars
the earth from the ant's destroyed homes
god who we search through the circular openings
of the domes

Се смалуваме

Стапнуваме во нештата и веќе сме дел од нив
Ни кажале ли некогаш дека школките се
ноктите на морето
дека и нашите нокти стануваат школки штом
влеземе во него
дека стомакот ни е морска желка кога пливаме
дека градите ни се медузи
очите ни се мали рипки издвоени од јатото во
плиткото
косите ни се претвораат во алги штом ги потопиме
кожата ни е мовта, влакненцата ни се тревите
на камењата
кои се нишаат од водата како од ветер
Ушите ни се морски коњчиња, прстите пипки
од октоподи
што ги нудат како специјалитет во скапите менија
Се смалуваме
како морски ѕвезди што се сушат на
пристаништата
кои ќе висат некаде како украс на сидот
како запрена светлина, потпишан сувенир

Manjšamo se

Stopimo v nekaj in že smo del tega.
So nam kdaj povedali, da so školjke nohti morja,
da tudi naši nohti postanejo školjke, ko stopimo
vanj,
da je naš trebuh morska želva, ko plavamo,
da so naše prsi meduze,
naše oči ribice, ločene od jate v plitvini,
da se naši lasje, ko jih potopimo, spreminjajo v
alge,
da je naša koža mah, naše dlake trave na kamenju,
ki se zibljejo v vodi kot od vetra?
Naši uhlji so morski konjički, prsti so lovke
hobotnic,
ki nam jih ponujajo kot specialiteto na dragih
menijih.
Manjšamo se
kot morske zvezde, ki se sušijo v pristaniščih
in bodo visele kot okrask na kakem zidu,
kot ustavljena svetloba, podpisan spominek.

We dwindle

We step into things and already we are part of them
Has anyone told us that the seashells are the
fingernails of the sea
that our fingernails become seashells once we enter
in it
that our stomach is a sea turtle when we swim
that our breasts are jellyfish
our eyes are little fish separated from the shoal in
theshallows
our hair turns to algae when we submerge it
our skin is moss,
our hairs are the weeds on the rocks
swaying in the water like wind-blown
Our ears are little seahorses, our fingers the
tentacles of the octopuses
being offered as specialty in expensive menus
We dwindle
like sea stars drying on docks
which will be hung on a wall somewhere as
decorations
like stopped light, a signed souvenir

*Благословено е она што не можеме да го
допреме*

Благословени се далечините и местата на кои
никогаш нема да отидеме
и тесната мазна ношница што се суши на
балконот спроти нас
Благословена е смртта која ги памти адресите
на сите наши неиспратени писма
и боговите кои се напрегаме но не можеме да ги
дофатиме
како пајажините во аголот меѓу креветот и
сидот
Благословена е Месечината сервирана на
небото
како чинија на некој кој постојано вечера сам
и Сонцето што нè потсетува дека
може да се љуби и од далеку
Благословена е слободата и нашата илузија
дека сме ја допреле
како што го допираме животот преку екраните
и мониторите

*Blagoslovljeno je tisto, česar se ne moremo
dotakniti*

Blagoslovljene so daljave mest, ki jih ne bomo
nikoli obiskali,
in ozka gladka spalna srajca, ki se suši na balkonu
nasproti.
Blagoslovljena je smrt, ki pomni naslove
vseh naših neposlanih pisem,
blagoslovljeni bogovi, ki jih kljub naprezanju ne
moremo doseči
kot pajčevine v kotu med posteljo in zidom.
Blagoslovljena sta Luna, servirana na nebu
kot krožnik tistega, ki vselej večerja sam,
in Sonce, ki nas spomni, da
se da ljubiti tudi od daleč.
Blagoslovljeni sta svoboda in naša iluzija, da smo se
je dotaknili,
kot se prek zaslonov in monitorjev dotikamo
življenja.

Blessed is that which we cannot touch

Blessed are the distances and the places to which
we will never go
and the tight smooth nightgown drying on the
balcony across from us
Blessed is death that remembers the addresses
of all our unsent letters
and the gods we try but cannot reach
like the cobwebs in the corner between the bed and
the wall
Blessed is the Moon served on the sky
like a dish of someone who dines alone all the time
and the Sun reminding us
one can love from afar
Blessed is the freedom and our illusion that we have
touched it
like we touch life through screens and displays

Благословено е минатото што ни се лепи
како долготраен кармин на устата
и иднината извалкана со црвени дамки
отпорни и на најрекламираните детергенти
Благословени се морињата што никогаш нема
да ги препливаме
заради граничните за вода и теориите за
безбедност
Благословена е меката коса на една девојка
што за малку, сосема за малку ќе ме допреше
во една автобуска гужва

Blagoslovljeni sta preteklost, ki se lepi
kot obstojna šminka na naša usta,
in prihodnost, popackana z rdečimi madeži,
odpornimi tudi na najbolj propagirane detergente.
Blagoslovljena so morja, ki jih ne bomo nikdar
preplavali
zaradi mejnikov za vodo in varnostnih teorij.
Blagoslovljeni so mehki lasje nekega dekleta,
ki bi se me skoraj dotaknili
v avtobusni gneči.

Blessed is the past that sticks to us
like long-lasting lipstick on our mouths
and the future besmeared by red stains
resistant even to the most advertised of detergents
Blessed are the seas which we will never swim
across
because of the water landmarks and the theories of
safety
Blessed is the soft hair of a girl
that nearly, very nearly touched me
in a bus crowd

Запирки

Пронајдов фотографија во подрумот
од местото на мојата куќа
пред да биде изградена
кога била само скица
во рацете на архитектите
И знам приближно од кога ја има
годината кога е изградена
е замачкана во бетонот во еден агол на дворот
но не знам колку време претходно
ја немало
и пред да постојат
цбуновите тревите и небото
што избледуваа на фотографијата
Дали непостоењето е подолго
од постоењето
и колку е старо ништото

Од пращината што се крена
од фотографијата
како запирки во воздухот
се закашлав

Vejice

V kleti sem našla fotografijo
kraja, kjer stoji moja hiša,
preden je bila zgrajena,
ko je bila samo skica
v rokah arhitektov.
In vem približno, od kdaj obstaja:
z letnico izgradnje
je premazan beton vogala na dvorišču,
ne vem pa, koliko časa pred tem
je ni bilo,
še preden so obstajali
grmi, trave in nebo,
ki so gledeli na fotografiji.
Ali je neobstoj daljši
od obstoja
in koliko je star nič?

Od prahu, ki se je dvignil
s fotografije
kot vejice v zraku,
sem zakašljala.

Commas

I found a photograph in the basement
of the place of my house
before it was built
when it was only a sketch
in the hands of the architects
And I know approximately since when it exists
the year of construction is
engraved in the concrete in a corner of the yard
but I do not know how long before
it did not exist
and before the
bushes
weeds and the sky existed
that fade in the photograph
Is the non-existence longer
than the existence
and how old is the nothing

From the dust that rose
of the photograph
like commas in the air
I coughed

За пасвордот, по Џибран

*Полнете си ја еден на друг чашата, но не пијте
од иста чаша*

*Давајте си еден на друг леб но не јадете од
истата погача*

*Пејте и играјте заедно и бидете радосни
но нека секој од вас биде и сам
како што жиците на лирата стојат одвоено
а сепак треперат со истата музика*

Калил Џибран

Во една статија на интернет
прочитав дека многу љубовни парови
си ги знаат пасвордите на мејловите
дека си ги разменуваат меѓусебно како знак
на доверба и сигурност

Да бев мудрец како Џибран
а не сум
ќе додадев:

O geslu, po Gibranu

*Napolnjujte čašo drug drugega,
toda ne pijte iz iste čaše.
Delite si kruh,
toda ne jejte od istega hleba.
Pojte in plešite skupaj in veselite se,
toda vsak naj ostane sam,
podobno kot je vsaka struna na lutnji sama,
pa vendar skupaj odzvanjajo isti napev.*

Khalil Gibran

V nekem internetnem članku sem prebrala, da si veliko ljubezenskih parov med sabo razkrije gesla za e-pošto, da si jih izmenja v znamenje zaupanja in varnosti.

Če bi bila modra kot Gibran,
kar nisem,
bi dodala:

On passwords, by Gibran

*Fill each other's cup,
but drink not from one cup.
Give one another of your bread,
but eat not from the same loaf.
Sing and dance together and be joyous,
but let each of you be alone,
even as the strings of a lute are alone
though they quiver with the same music.*

Khalil Gibran

In one article on the internet I read that many couples know each other's e-mail passwords and that they give them to each other as a token of trust and security

Had I been wise as Gibran
and I'm not
I would've added:

„И праќајте си еден на друг мејлови
но не делете го пасвордот
зашто и човекот и земјата се хранат едно од
друго
а ја чуваат тајната за почетоците, секој својата“

»In pošiljajte drug drugemu mejle,
toda ne delite si gesel,
podobno kot se človek in zemlja hranita drug z
drugim,
pa vendar ohranita skrivnost začetkov, vsak svojo.«

“Send e-mails to each other
but do not give away your passwords
for the man and the earth feed off each other
and yet, they keep the secret of their beginnings;
each to their own.”

Леб

Ќе можам ли да го изедам
овој авионски сендвич
што го остави сестра ми
на враќање од патувањето

Овој сендвич кој летал
над два континента и над еден цел океан
кој прелетал многу повеќе отколку што некогаш
ќе изодам и ќе испливам

Можеби ќе вкусам малку од облаците
ако пробам од овој леб
кој бил повисок од земјата под него
повисок од сите држави, градови и луѓе
со невидливи рабови и граници
Кој бил повисоко од сите височини
кои некогаш ќе ги дофатам
како зрната жито во него кои виделе повеќе
од пилотите, од стјуардесите,
од сите патници
ПОД АВИОНОТ

Kruh

Bom lahko pojedla
letalski sendvič,
ki ga je pustila moja sestra
po vrnitvi s potovanja?

Sendvič, ki je letel
nad dvema celinama in enim oceanom,
ki je preletel veliko več, kot bom jaz sploh kdaj
prehodila ali preplavala.

Morda bom okusila oblake,
če poskusim ta kruh,
ki je bil višje kot zemlja pod njim,
višje od vseh držav, mest in ljudi
z nevidnimi robovi in mejami.
Ki je bil višje od vseh višin,
ki jih bom kdaj dosegla,
kot žitna zrna v njem, ki so videla več
kot piloti, kot stewardese,
kot vsi potniki
pod letalom.

Bread

Can I eat
this plane sandwich
that my sister left
when returning from her journey

This sandwich which has flown
over two continents and one ocean
which has flown far more than I will ever
walk or swim

Maybe I will taste a little of the clouds
if I try this bread
which has been higher than the land beneath it
higher than all states, cities and people
with invisible edges and borders
Which has been higher than all heights
I will ever reach
like the grains of wheat in it that have seen more
than the pilots, the stewardesses
and all the passengers
under the plane

Ќе го свари ли мојот желудник
целото небо
ако го изедам
овој обичен леб

Bo moj želodec prebavil
vse nebo,
če pojem
ta navadni kruh?

Will my stomach digest
the whole sky
if I eat
this simple bread

Во моето тело

Јас сум турист во моето тело
и немам мапа во рацете
Некој што случајно ќе помине
ќе ми го покаже патот до квартот на музеите
до големите паркови, плоштадот
до реката што се влева во моето име
Што правам во меѓувреме
Пијам макијато во едно тивко кафуле
и ги листам дневните весници
напишани на јазик кој никогаш не го научив
Секогаш, се сеќавам, кога се враќав од некое
патување
небото се разведруваше, Сонцето паѓаше врз
ангелите од мермер
и дури тогаш им ги забележував
насмевките на лицата

V svojem telesu

Jaz sem turist v svojem telesu
brez zemljevida v rokah.
Naključni mimoidoči
mi bo pokazal pot do muzejske četrti,
do velikih parkov, trga,
do reke, ki se izliva v moje ime.
Kaj počnem medtem?
V tihi kavarni pijem macchiato
in listam dnevne časopise,
napisane v jeziku, ki se ga nisem nikoli naučila.
Vedno, se spominjam, ko sem se vrnila s kakšnega
potovanja,
se je nebo razvedrilo, sonce je padlo na marmorne
angele
in šele takrat sem opazila
njihove nasmeh.

In my body

I am a tourist in my body
and I have no map in my hands
Someone that will accidentally pass by
will show me the way to the museum quarter
to the large parks, the square
to the river that flows in my name
What do I do in the meantime
I'm drinking macchiato in a quiet coffee bar
and thumbing through the daily newspapers
written in a language I never learned
Always, I remember, when I would be returning
from a trip
the sky would brighten, the sun would fall on the
marble angels
and only then would I notice
the smiles on their faces

Чукни пред да влезеш

Биди секогаш внимателен, чукни пред да влезеш
знај дека во собите кои се во тебе
секогаш има некој
Остани најдолго во оние каде ќе те примат без
збор
во кои ќе влезеш и ќе седите
долго молчејќи
Некои од нив ќе те прашаат за името, ќе те по-
канат да седнеш
ќе те понудат со колачиња, ќе ти го придржат
палтото
ќе потрчаат по тебе ако го заборавиш чадорот
Некои ќе ги видиш само низ окцето на
тишината
на вечно затворените врати
и често нема да знаеш дали сите тие се твои
гости
или пак ти едноставно не си дома

Potrkaj, preden vstopiš

Vedno bodi previden, potrkaj, preden vstopiš,
vedi, da se v sobah, ki so v tebi,
vedno kdo nahaja.
Najdlje ostani v tistih, kjer te sprejmejo brez besed,
kamor vstopiš in kjer dolgo
molče sedite.
Nekateri te vprašajo po imenu, povabijo, da sedeš,
ponudijo ti pecivo, pridržijo plašč,
stečejo za tabo, če pozabiš dežnik.
Nekatere vidiš samo skozi kukalo tišine
večno zaprtih vrat
in največkrat ne izveš, ali so vse to tvoji gostje
ali pa preprosto nisi doma.

Knock before entering

Always be careful, knock before you entering
you should know that in the rooms inside you
there's always someone
Stay longer in those where you are silently welcome
where you will enter in and sit
in the long silence
Some will ask for your name, will invite to you sit
down
will offer cookies, will hold your coat
will come running after you if you forget your
umbrella
Some you will see only through the wink of silence
of the forever closed doors
and often you will not know whether they are your
guests
or you are simply not at home

Високо

Денес нема да одам по истиот пат
ќе скршнам лево
можеби ќе видам како на некое дете
му излетува топката на улицата
и ќе му ја подадам назад, како што мене денот
секогаш љубезно ми ја враќа
самотијата во игралиштето
кога ќе ја шутнам
високо

Visoko

Danes ne bom šla po isti poti,
zavila bom levo,
morda bom videla, da je kakšnemu otroku
zletela žoga na cesto,
in mu jo bom podala nazaj, tako kot meni dan
vedno ljubeznivo vrne
na igrišče osamljenost,
ko jo brcnem
visoko.

High

Today I will not go down the same road
I will turn left
I may see a child
whose ball flies away on the street
and I will return it to him, as my day
always politely returns
the loneliness in the playground
when I kick it
high

Ајде да му избегаме на времето

Ајде да му избегаме на времето
што ни се заканува со оптегнат лак
и нè нишани со малата стрелка

Ова сакав да ти го кажам
- ако поминам со раката низ некоја географска
карта
нема да ги напипам ни планините ни врвовите
нема да се намокрам ниту да ги наполнам
рацете со земја
така и ноќва кога поминуваш со раката низ
моето тело
нема да најдеш ни прав ни ветер, ни остатоци
од моето име што секојпат одново се раѓа
Зашто не знам колку време помина вечерва
минута, час, година, целиот живот
можеби

Понекогаш кога ќе погледнам горе и долу
не знам која трага ми се чини подолга
онаа од млазот на авионот на небото
или онаа што полжавот ја оставил зад себе

Pobegniva času

Pobegniva času,
ki nama grozi z napetim lokom
in meri v naju z majhnim kazalcem.

To sem ti hotela reči:
če bom šla z roko čez kak zemljevid,
ne bom zatipala gora in vrhov,
ne bom se zmočila niti si napolnila rok z zemljo,
tako ti nocoj, ko boš šel z roko čez moje telo,
ne boš našel prahu ne vetra ne ostankov
mojega imena, ki se vedno znova rojeva.
Ker ne vem, koliko časa je minilo nocoj:
minuta, ura, celo življenje
nemara.

Včasih, ko pogledam gor in dol,
ne vem, katera sled se mi zdi daljša:
tista od letalskega izpuha na nebu
ali tista, ki jo je za sabo pustil polž.

Let's escape from time

Let's escape from time
that threatens us with a pulled bow
and takes aim with the small arrow
This is what I wanted to tell you:
- If I pass with my hand on a geographical map
I will not touch the mountains nor the peaks
I will not get wet nor fill my hands with soil
so tonight when you pass your hand through my
body
you won't find dust or wind, neither my name
that is always reborn
Because I do not know how much time had passed
tonight
minute, hour, year, lifetime
maybe

Sometimes when I look up and down
I do not know which trail seems longer
one on the jet plane in the sky
or the one that the snail had left behind

Се затворам

Има едно ладало
со мапа на светот
што со години се затвора во мене

Копната полека се стеснуваат
вулканите се гаснат
реките запираат, светилниците замрзнуваат
пустините се замотуваат
како теписи полни прав

Еден ден ќе го отворам ладалото
и целиот свет ќе се рашири во мене
заедно со небото и крилјата
на големите птици

Zapiram se

Obstaja pahljača
z zemljevidom sveta,
ki se v meni zapira že leta.

Kopna se počasi ožijo,
vulkani ugašajo,
reke se ustavljajo, svetilniki zmrzujejo,
puščave se zvijajo
kot prašne preproge.

Nekega dne bom razprla pahljačo
in v meni se bo razširil ves svet,
skupaj z nebom in krili
velikih ptic.

I'm closing

There's a fan
with a map of the world on it
that's been folding into me for years

The land is slowly narrowing
the volcanoes fading away
the rivers stopping, the lighthouses freezing
the deserts wrapping up
like dusty carpets

One day I will open the fan
and the world will spread inside me
together with the sky and the wings
of the big birds

translated by the author

Содржина

Глас	4
Книга	6
Брашно и свезди	8
Сенки	10
Како кога два брода	12
Токму сега	14
Сè е продупчено	18
Се смалуваме	20
Благословено е она што не можеме да го допреме	22
Запирки	26
За пасвордот, по Џибран	28
Леб	32
Во моето тело	36
Чукни пред да влезеш	38
Високо	40
Ајде да му избегаме на времето	42
Се затворам	44

Vsebina

Glas	5
Knjiga	7
Moka in zvezde	9
Sence	11
Kot ladji	13
Prav zdaj	15
Vse je preluknjano	19
Manjšamo se	21
Blagoslovljeno je tisto, česar se ne moremo dotakniti	23
Vejice	27
O geslu, po Gibranu	29
Kruh	33
V svojem telesu	37
Potrkaj, preden vstopiš	39
Visoko	41
Pobegniva času	43
Zapiram se	45

Contents

Voice	5
A book	7
Flour and stars	9
Shadows	11
Like when two ships	13
Right now	15
Everything is pierced	19
We dwindle	21
Blessed is that which we cannot touch	23
Commas	27
On passwords, by Gibran	29
Bread	33
In my body	37
Knock before entering	39
High	41
Let's escape from time	43
I'm closing	45

Nikolina Andova Shopova

(1978, Macedonia) graduated from the Faculty of Philology (Macedonian and South Slavic literature) at the St Cyril and Methodius University in Skopje. She has published two books of poetry, *The Entrance Is on the Other Side* (2013) and *Connect the Dots* (2014). Her first book, *The Entrance Is on the Other Side*, was awarded with UNESCO's and Struga Poetry Evenings' prestigious Bridges of Struga award for best debut book in 2013. In 2016, a trilingual selection of her poems in English, Macedonian and French was published by Éditions Bruno Doucey (Paris). Her poems have been translated into Serbian, Croatian, Bosnian, Bulgarian, English, French, German, Chinese. She is included in many anthologies of Macedonian poetry. Besides poetry, she writes short stories and poems for children.

(1978, Makedonija) je diplomirala na Fakulteti za jezikoslovje na Univerzi sv. Cirila in Metoda v Skopju. Do sedaj sta izšli dve zbirki njenih pesmi: *Vhod je na drugi strani* leta 2013 in *Poveži pike* leta 2014. Za svojo prvo pesniško zbirko je prejela prestižno nagrado Struški mostovi, ki jo podelujeta UNESCO in festival Struški večeri poezije za najboljši pesniški prvenec leta. Leta 2016 je pri francoski založbi Éditions Bruno Doucey v Parizu izšel trijezični izbor njenih pesmi v angleškem, makedonskem in francoskem jeziku. Njene pesmi so prevedene v srbski, hrvaški, bosanski, bolgarski, angleški, francoski, nemški in kitajski jezik ter uvrščene v več antologijskih izborov makedonske poezije. Poleg poezije piše tudi kratke zgodbe in pesmi za otroke.